

De karabijn No. 4

6,5 mm Karabinek powtarzalny De karabijn No. 4

Wrocław, Arsenał – Muzeum Militariów

Historia konstrukcji

W 1891 roku Królestwo Niderlandów rozpoczęło konkurs na nowy karabin dla swojej stosunkowo niewielkiej armii – KNL, której zadaniem była obrona europejskiej metropolii i wielokrotnie większej, odrębnie dowodzonej i zaopatrywanej armii Holenderskich Indii Wschodnich – KNIL, czyli obecnej Indonezji. Wśród uczestników konkursu była austriacka firma OEWG, która przedstawiła do konkursu swój karabin systemu Mannlichera, na nabój karabinowy 6,5 x 54R mm, wyposażony w zamek czterotaktowy typu pochodnego od niemieckiego karabinu powtarzalnego Gewehr 88 – rygle symetryczne na obrotowym tłoku zaporowym z wyrzutnikiem prętowym oraz bezpiecznikiem dźwigniowym na kurku, zasilany symetrycznym ładownikiem na pięć naboji karabinowych, identyczny jak oferowany także Rumunom. W 1895 roku, po przeprowadzeniu przez cztery kolejne lata prób i testów broni, została przyjęta do uzbrojenia, pod oznaczeniem Geweer M.95, z zastosowanym celownikiem

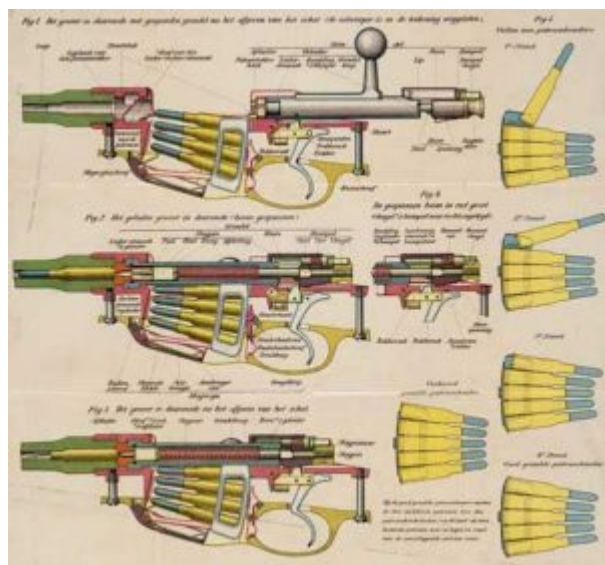
ramieniowym. W kolejnych latach w trakcie trwania produkcji broń ta była modyfikowana, poprzez wprowadzanie drobnych ulepszeń i poprawek technicznych w konstrukcji. Głównie zmieniała się długość nakładki, a wraz z nią pozycja bączka utrzymującego ją na łożu.

Wrocław, Arsenał – Muzeum Militariów

Znacznie większa różnorodność panowała wśród krótszych karabinków. Zaczęło się od wprowadzenia czterech typów karabinków dla innych formacji, każdy pod innym oznaczeniem: Karabin No. 1 dla jednostek kawaleryjskich, w wersjach Oud Model i Nieuw Model. Kolejny model No. 2 przeznaczony dla jednostek Żandarmerii, No. 3 dla jednostek saperów i artylerii i ostatni model No. 4, przeznaczonego dla jednostek cyklistów i karabinów maszynowych. Karabinki te różniły się długością, nakładką, formą zaczepów do pasa, formą oraz typem zastosowanego bagnetu. Charakterystyczną cechą karabinków armii holenderskiej była drewniana nakładka na magazynki od strony pleców noszącego, czyli lewej. Po I Wojnie Światowej wszystkie karabinki doczekały się kolejnych modyfikacji, po której karabinki w oryginalnej formie nosiły oznaczenie OM – Oud Model (stary model), a zmienione w nowszych karabinkach na NM – Nieuw Model (nowy model). Ponieważ jednak dotyczyła ona nowo wyprodukowanych karabinków w końcu lat 30. XX wieku, to coraz większy problem zaczęła stanowić coraz większa mnogość posiadanych karabinów i karabinków tego systemu. Ostatecznie w 1937 roku postanowiono ostatecznie rozwiązać ten poważny problem, zastępując wszystkie dotychczas stworzone modele

karabinków, jednym uniwersalnym, oznaczonym jako No. 5. Jednakże do wybuchu wojny w maju 1940 roku tego planu zrealizować się nie udało. I tak wraz z wkroczeniem pierwszych niemieckich oddziałów na terytorium Holandii, jej armia na swoim posiadaniu posiadała łącznie 9 modeli karabinków: No. 1 OM i NM, No. 2 OM i NM, No. 3 OM i NM, No. 4 OM i NM, oraz w jeszcze za małych ilościach model, który miał je wszystkie zastąpić No. 5.

Historia konstrukcji

Karabinek opracowany w holenderskim arsenale Staatsbedrijf der Artillerie Inrichtingen A/D w Hemburgu na bazie karabinka No. 1. Oryginalna wersja pochodziła z 1909 roku, natomiast w 1918 roku opracowano wersję zmodernizowaną przeznaczoną dla oddziałów szturmowych. W maju 1940 roku na stanie holenderskiej armii znajdowało się ok. 18 tysięcy egzemplarzy w wersji oryginalnej oraz ok. 600 egzemplarzy w wersji zmodyfikowanej. Około 4 tysięcy karabinków zmodernizowano do wersji karabinka No. 3.

Dane techniczne

- Kaliber: 6,5 mm

- Amunicja: 6,5 x 54R mm
- Masa: bez bagnetu 3,367 kg, z bagnetem 3,85 kg
- Długość całkowita: bez bagnetu 951 mm, z bagnetem 1442 mm
- Długość lufy: 448,6 mm (część gwintowana 385 mm)
- Zasilanie: magazynek wewnętrzny na 5 naboí

Stosowana amunicja

Naboje były produkowane w holenderskich zakładach Nederlandsche Patronenfabriek w Dordrechcie. Pakowane po 30 sztuk w kartonowe opakowania.

Zwykła De scherpe patroon No. 1

- Długość naboju: 77,8 mm
- Długość pocisku: 31,4 mm
- Średnica pocisku: 6,7 mm
- Średnica kryzy: 13,45 mm
- Masa naboju: 22,65 g
- Masa pocisku: 10,15 g
- Masa ładunku miotającego: 2,4 g

- Prędkość wylotowa: 730 m/s
- Pocisk pełnopłaszczowy. Był to oryginalny austriacki nabój przyjęty na uzbrojenie w 1895 roku. W służbie niemieckiej przejęte naboje otrzymały oznaczenie 6,5 mm Patrone 152 (h).

Zwykła De scherpe patroon No. 1 gewijzigd voor onveilige schietbanen

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Wrocław, Arsenał – Muzeum Militariów

- Długość naboju: 77,5 mm
- Długość pocisku: 31,1 mm

- Średnica pocisku: 6,7 mm
- Średnica kryzy: 13,45 mm
- Masa naboju: 21,6 g
- Masa pocisku: 9,15 g
- Masa ładunku miotającego: 2,4 g
- Prędkość wylotowa: 730 m/s
- Pocisk pełnopłaszczowy. Nowy nabój opracowany w 1938 roku w arsenale Staatsbedrijf der Artillerie Inrichtingen A/D w Hemburgu.

Zwykła ze smugaczem De scherpe patroon No. 9

- Pocisk pełnopłaszczowy zaopatrzony w części dennej w smugacz.

Szkolna De loose patroon No. 2

- Naboje ślepe z drewnianym pociskiem używane do celów szkoleniowych.

W służbie niemieckiej przejęte egzemplarze otrzymały oznaczenie 6,5 mm Karabiner 414 (h).

Bibliografia

1. <https://www.dws-xip.com/encyklopedia/kbkno4-nl/>
2. Karabiny karabinki i pistolety maszynowe Encyklopedia długiej broni wojskowej XX wieku – Żuk Aleksandr B.
3. Witold Głębowicz, Roman Matuszewski, Tomasz Nowakowski: Indywidualna broń strzelecka II wojny światowej, Warszawa 2010